

Havsresan

Vårt marina arv 2011

VÅR KUNSKAP OM MARINA fornlämningar och den marina naturmiljön i Skåne är mycket bristfällig. Orsakerna till denna kunskapsbrist är naturligtvis flera, men den viktigaste är nog det faktum att vattnet utgör ett hinder.

Vattnet, eller rättare sagt vattendjupet, har trots allt haft det goda med sig att det har fungerat som ett skydd för fornlämningar eftersom de varit svåra att hitta. Dock upphörde i praktiken detta skydd redan för 20 år sedan genom den teknikutveckling som skett under de senaste decennierna. Det skydd kultur- och naturobjekt tidigare hade genom sin otillgänglighet har försvagats, utan att lagstiftning och upplysningsarbete har hunnit med.

På grund av okunskap och nonchalans kan framtidens forminnen vara borta när de passerar etthundraårsgränsen och i enlighet med nuvarande lagstiftning blir lagskyddade. Det allt lättare att både finna och plundra (eller i okunskap förstöra) oersättliga kulturvärden.

Målsättning

Den övergripande målsättningen med projektet "Vårt marina arv" är att visa för allmänhet, politiker och andra vad som håller på att ske, genom att sätta fokus på de kulturvärden som finns dolda under havsytan.

Syftet är att skapa underlag för att kunna göra en bedömning av det framtida skyddsbehovet för vårt marina kulturlandskap. Alla objekt som finns under havsytan är naturligtvis inte skyddsvärda, men hur kan man avgöra vilka objekt som skall bevaras för framtiden om man inte vet vad som finns eller ens i vilken kondition kända vrak är?

Vårt marina arv 2011 ingår i projektet Havsresan, som sedan 1990 drivs av Teknisk geologi på Lunds universitet i samarbete med Malmö Muséer.

Fältveckor 2011

Under vecka 24, 2011, kommer vi åter att genomföra ett delprojekt i Käm-

pingebukten. Senast vi var i området var 2008 då tio vrak, varav flera tidigare okända, kunde lokaliseras och undersökas.

Ett exempel på vad vi hittade är det vrak som idag kallas "rörvraket", som heter Hedvig och förliste efter kollision med den engelska ångaren Millicent i juli år 1902. Vraket är lastat med glacerade tegelrör från Skrombergaverken som fortfarande ligger staplade som när det lämnade hamnen för snart 110 år sedan (se bilden).

Flygplansvrak

Under 2011 kommer vi att koncentrera oss på att försöka finna vraket efter två flygplan. Det ena, en Focke Wulff, sköts ner under andra världskriget vid Falsterbo. Dess tillstånd idag är okänt, men sedan 2008 har en del nya fynd både i arkiv och i fält gjorts, vilket gör det lättare att koncentrera sökningarna till ett visst område. Det andra går ut på att återfinna och försöka ta reda på mer om ett Lancasterplan som dokumenterades under Havsresan 1992, men som därefter skadats och flyttats av trålfiskare.

Vid undersökningarna kommer den

modernaste undervattenstekniken att användas. Resultaten kommer att göras tillgängliga för allmänheten genom utställningar och i skrift samt i pressen.

Deltagare

Projektet samordnas av Lunds universitet Teknisk geologi och Malmö Museer/Malmö Kulturmiljö. I samband med projektet kommer Kustbevakningen att bland annat träna sonaroperatörer. Dessutom deltar Svensk flyghistorisk förening och Malmö Sportdykarklubb samt Joakim Sjöberg.

Kontakt och information

Kjell Andersson, Lunds universitet, Teknisk geologi LTH, Box 118, 221 00 Lund

Jan Öijeberg, Malmö Muséer, Box 406, 201 24 Malmö

Henrik Roosberg, Kustbevakningen, Regionledning Syd, Box 545, 371 23 Karlskrona

Malmö Sportdykarklubb,
www.msdk.se